

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 fr 20 kr. — Egy en szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 1 frtért kapják a példát.

Felolós szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetmények és előfizetési pénzek küldendők.

Bánffy szerencsége.

Ha Magyarország valamely vivmányt jegyezhet fel, vagy ha a kormány sikert ért el, melyet az ellenzék is akár jókedvvel, akár kedve ellenére, kénytelen elismerni, újabb időben mindig felharsan a jelszó Bánffy szerencséjéről és szerkesztését bejárja a hazát. Kezdetben haraggal és bosszúsággal találkozott báró Bánffy miniszterelnök az ellenzék részéről; később szidalmakkal és gunnyal, most pedig a nagy vivmányok és sikerek egész sora után a báró Bánffy szerencséjéről költött jelszóval próbálják az államférfi és politikus érdemeit kisebbiteni és a véletlen műve gyanánt iparkodnak odaállítani azt, amit lelkiismeretes hazafiak a miniszterelnök érdemének kell hogy nevezzenek.

A miniszterelnök számos sikere közt nem utolsó helyen említendő az a siker, melyet a nemzetiségi kérdésben ért el. Valamennyi korábbi kormány foglalkozott e kérdéssel többé-kevésbé erélyesen és ez az ügy mindig okot adott az aggodalomra. Reklamációk és rekriminációk napirenden voltak a képviselőházban és mint az országos eső hullott a sok interpelláció, melyek mind e kérdés megoldására törekedtek. És ha meggondoljuk, hogy ez a kérdés akkor hogy össze-vissza volt kuszálva, midőn báró Bánffy miniszterelnök vette át a kormányt és hogy áll e kérdés ma:

minden elfogulatlan politikusként el kell ismernie, hogy e lényeg nagy dolgok nemcsak tervezve, de tényleg megvalósítva is lettek.

1895-ben a külföldi sajtó tulnyomó nagy része még az „elnyomott” románok pártját fogta és egy állítólag elnyomott nemzetiséget védelmezett, melyet azonban a valóságban senkinek sem bántott. Azután a memorandumper folyt le és a román kamarában három hétig tárgyalták a legczélzatosabb módon a magyarországi románok rettenetes sorsát, az igaztalan támadások csak úgy zúdultak Magyarországra és a hazai románok közt a legnagyobb fokban uralkodott az izgatottság. És ma? Ma a legjobb viszony uralkodik a hivatalos Románia és Magyarország közt; Románia a hármasszövetség tagja és részrehajlás nélkül konstatálnunk kell, hogy a nemzetiségi izgatottság megszűnt aggasztó mozzanat lenni.

Kizárólag báró Bánffy, miniszterelnök lendületes és czélzatos politikájának, nem pedig a szerencséjének az érdeme az, hogy ezek a lényegesen változott viszonyok elkövetkeztek és midőn az ellenzék, miután előbb elhetetlennek és képtelennek hirdette a miniszterelnököt, utóbb kénytelen volt belátni, hogy napról-napra mennyire erősödik Bánffy pozíciója, mily meglepő módon szaporodnak politikájának eredményei és sikerei és midőn az ellenzék a „Bánffy szerencsége” jelszóval áll

elő, ez azért van, mert vaksággal van megverve s nem lát, vagy a roszhiszeműség által ösztökélve nem akar látni és a miniszterelnök büszke sikereire nem talál és nem akar elfogadni más magyarázatot, mint „Bánffy szerencséjét”.

Am, ha az ellenzék nem akarja belátni a tulajdon tehetetlenségét, nem akarja felismerni a valóságot, ha minden áron szándékos vakságban akar szenvedni és megelégszik ezzel a magyarázattal, — hát legyen neki az ő akarata szerint és csak hadd vakoskodjék!

Ez az ő — szerencsétlensége!

De az ország és a magyar nemzet más nézetben van bár, megelégszik „Bánffy szerencséjével” is, midőn ez szerencse ily nagyszerű sikerekben nyilvánul, mert tudja a nemzet, hogy erős, öntudatos, biztos kéz vezeti, hogy nagy tehetség áll a kormány élén és judicizózus, találékony, friss elme irányozza az ország ügyét — szerencsésen.

Ez a szerencse azonban Magyarország és a magyar nemzet szerencsége!

A háromszékmegyei tanítóegyesület.

— Jubiláris disz-közygylés. —

Húszonöt éves fennállásának ünnepelésére tartotta meg a mai disz-ülést a háromszékvármegyei tanítótestület. Fényesebb, imponálóbb gyűlés, mely

TÁRGYA.

Az asztalos iparról.

Felolvasa D. J. a k.-vásárhelyi jótékony nőegylet 1897. nov. 6-án tartott fillerestéjén.

(Vége.)

Ezeknek előre becsütása után — ha úgy tetszik — vegyünk valamit a deszkák regényéről.

Ott áll büszkén a hegyek orrán a sudar fényű, életének teljében daczolva az idővel és enyészettel. És jön az ember s egy kicsinyke vassal beleavág s a hatalmas szálla, mely évszázadok viháiraival daczolt, a földre hull. A hatalmas törzset iziben fel-darabolják, egy részét tüzre rakják, más részéből talán a siralomházhoz készítene ablakot, melyen át a szegény bűnös embernek utolszor süt az isten áldott napja. A finomabb rész bekerül az asztaloshoz. Ép azon a napon egy szép ifju pár lép be a műhelybe. Mindketten ragyognak az ifjuságtól, boldogságtól s igen természetesen imádják is egymást, hisz jegyesek. A menyasszony butorokat készítet. Az alku röviden megy, mert a boldog ember nem sokat alkuszik s néhány hét alatt az egyszerű deszkák pompás butorokká alakulnak s elhelyezik őket az új lakásban. A szép menyasszony maga rendez be mindent, boldogan mosolyog rájuk s gyöngőden meg-simogatja őket s még a rideg természetű deszka is

megrázkodik ezen érintéstől. Egy napon aztán megjelenik az ifju pár csillogva, boldogan.

— Végre egyedül — sutogja az ifju férj — hevos szenvedélyvel ölelve át bájos ifju feleségét.

Önök közül, tisztelt hallgatóm, talán sokan vannak, kik már érezték a „Végre egyedül” mámorító gyönyörét, mit az élet egy embernek csak egyszer nyújthat s talán látták is azt a megragadó képet, mit egy zsenialis francia festő ezen nagyszerű jelenetről festett. A kik átéltek, azoknak nem magyarázom, a kik pedig még nem jutottak odáig, azoknak hiában magyarázom. És ennek a nagyszerű pillanatnak, midőn két szív és két test egy le nem írható mámorító gyönyörben olvad össze, más tanuja nincs, mint azok az összegérolt, meguntolt, kirájbolt s összeenyvezett deszkák s nekik szegényeknek mozdulatlanul kell végig nézni e homéri jelenetet. És látják ezt hat hosszú hónapra keresztül. Csupa csók, ölelés és ömlengés az egész élet. A büszke szalontükrök, mely a többi butorok között az arisztokráciát képviseli, mindig egy boldogságtól sugárzó női arcot mutat tükrében. A szegény összeszorított deszkák kezdik unni ezt a sok egyforma boldogságot s kezdik unni ezt az összeszeprélt helyzetet s mikor végre egyiknek sikerül magáról egy darabka furniért leráznia, akkor már a családi életben is megjelenik az első vihar, mert hát valamiképen a furnier nem tart örökkön örökké, úgy a családi boldogság sem. Jön az asztalos s a lepatlant furniért felragasztja s jön az anyós s a házi boldogságon támadt házagot iziben berájbolja,

nem gittel, hanem szép szavakkal s ígéretekkel. És szent ismét a béke.

Az idő telik s a butorokon a politur kezd elhomályosodni s a deszkák meghasadoznak s a házas felekről is kezd lepattogni a furnier. Kiténik, hogy a deszkák is nyerségek voltak s a férj is nyers s a finom modor rajta csak furnier; valamint kiténik az is, hogy a feleséges is a látszat erősen ki volt politurozva, mert sem lelke, sem vagyoni állapota nem olyan fényes, mint kezdetben látszott. A házasfelek között az úr mind nagyobb lesz, mit sem az anyós, sem a rokonak nem tudnak többé berájbolni sőt igyekezetükkel az úrt még tágitják.

Egy időig a fiatal asszony mindig egyedül van s a szalontükrök állandóan egy könybe lábbadt szomorú arcot mutat, de nemsokára változik a helyzet.

Idegen férfiak jelennek meg a háznál, a szép arc felderül s a vig élet visszatér. A nő mindig a szalontükrök előtt ül, s furnirozza, rájbolja s politurozza magát. A butorok is nagyobb gondban részesülnek, szóval a háznál minden fénylik s csupán a férj areza lesz egyre sötétebb. A szalontükrök összeszedgák fejeiket s azt sugdossák egymásnak, hogy ők ismét hallották egyik este a „Végre egyedül”-t csak hogy ezuttal nem a férj ajkairól, de már ezt butor pletykánál egyébként nem vehetjük. Denique egy napon a férj alkalmatlan időben tér haza s kitör a vihar. A szegény butorok megrémülve hallgatják a férj iszonyu kitöréseit. A nő zokogva fet-reng a földön s a harmadik személy... az nincs sehol,

megjelenésével hat, volt vagy lehetett több is ebben a vármegyében; de a mi a lelkek mélyére száll tartalmával és tárgya gazdagságával, olyan ünnepek között ez a mai ritkítja párját.

A sepsi-szentgyörgyi díszterem volt: színhelye azoknak a lélekemelő momentumoknak, a melyeknek emléke kitörülhetetlen és állandó marad a nemzeti nevelés történetében Háromszéken. Egy zajtalanul munkáló, kevés igényeket támasztó egyesület huszonöt esztendői munkásságának beszámolóját tartotta s a kik végig hallgatták ennek részleteit, a titkár jelentésében igen ügyesen összefoglalt adatok tanúságait, azok az elismerés és hála igaz értelemmel adóztak ennek a testületnek, mely a nemzeti művelődés fundamentumát oly kitartó szorgalommal, észleltudatosan és biztos kézzel rakosgatja.

Délelőtt 10 órákor már telve volt a nagyterem a tanítóttestület tagjaival és érdeklődő közönséggel, melynek soraiban a vármegye tisztikara, Seps-Szentgyörgy város tanácsa, a Mikókollegium tanári kara s a sepsi-szentgyörgyi négyelet küldöttsége, élén Kelemen Lajosné alelnökével, képviselve volt. Az óvónő-képző intézet növendékei igazgatójuk és tanári testületük vezetése alatt a karzaton foglaltak helyet.

Kévéssel 10 óra után az elnöki emelvényen megjelent a tanítóttestület elnöksége és Potsa József v. b. t. t. főispán, mint az egyesület tiszteletbeli tagja, továbbá Csánki Gyula Háromszék megyei kir. tanfelügyelője és Csánky Viktor hajdúvármegyei tanfelügyelő. Szép jelenettel nyílt meg a gyűlés: a jelenvolt közönség fennállva énekelt el a magyar Hymnuszt lélekre ható bensőséggel.

M. Székely János, a tanítóttestület elnöke, több ízben éljenzésekkel és helyesléssel megszakított magvas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést.

Majd Potsa József főispán állott fel s bejelentette, hogy nemcsak mint az egyesület tiszteletbeli tagja, hanem az EMKE megbízottja gyanánt is vesz részt a mai diszközgyűlésen. Zajos éljenzésekkel üdvözölte a kultúra első harcosát a közgyűlés.

Csánky Viktor kir. tanfelügyelő a közoktatásügyi minisztérium népoktatási szakosztálya s annak főnöke Halász Ferencz nevében üdvözölte a tanítóttestületet.

Háromszék vármegye közönsége nevében Potsa József főispánunk fenkölt szellemű lelkes beszédben mondott üdvözlést a huszonöt esztendő óta oly ha-

zafiasan működő tanítóttestületnek, mely a magyar államoszma kiterjesztésében eredménynyel és oly félreismerhetetlen sikerekkel működik. (Lelkes éljenzés.)

A közdi-orbai róm. kath. tanító-egyesület nevében egy öt tagú küldöttség élén Szabó Sándor fejezte ki meleg szavakban az egyesület üdvözlését. A jász-nagykun-szolnokmegyei testület két tagú küldöttséggel képviseltette magát s ezek nevében Polónyi Mátyás tolmácsolta a testvér-egyesület rokonszenves jókívánatait.

Csánki Gyula Háromszék vármegye kir. tanfelügyelője végül igen szép beszédben emlékezett meg ennek a tanítóttestületnek régi jó hírnevéről s kifejezte azon meggyőződését, hogy a háromszéki tanítók nemes elhivatásuk teljesítésében jövőre is hasonló szorgalommal és buzgósággal fognak munkálni. (Nagy éljenzés.)

Vajna Károly titkár felolvasta ezután a tanítóttestülethez érkezett üdvözlő leveleket és sürgönyöket.

Hogy mennyire fontosnak s a magyar nemzeti művelődésében mily jelentékeny tényezőnek ismeri el maga a közoktatásügyi miniszter is egy ily tanítóttestület hosszú és sikeres munkásságát, mutatja az is, hogy dr. Wlassics Gyula miniszter külön levélben is üdvözölte a tanítóttestületet huszonöt éves munkásságának örümnappén. A közoktatási miniszter a következő levelet küldte az elnökséghez: 4436. eln. szám.

Tekintetes

M. Székely János urnak,
a Háromszék vármegyei tanítóttestület elnökének.

Seps-Szentgyörgy.

Köszönettel vettem a „Háromszék vármegyei Tanítóttestületnek” szíves meghívását a 25 éves fennállásának megünneplésével kapcsolatos közgyűlésre.

Hivatalos elfoglaltságom sajnálatomra akadályoz abban, hogy a közgyűlésen személyesen részt vegyek. Arra kérem elnök urat, tolmácsolja a közgyűlésen hazafias üdvözlémet ama óhajom kíséretében, hogy a Háromszék vármegyei Tanítóttestület közháznau működését ezentúl is a legjobb siker koronázza.

Budapest, 1897. október hó 28-án.

Wlassics.

elillant a mint hogy világ teremtmése óta ama bizonyos harmadik személyek mindig el szoktak a kellő időben illanni. S ez jól van így, mert ellenkező esetben több volna a dráma, mint a vigjáték a házasságban. A férj örülként tör és zúss a szép ragyogó butorok egyenkint romba dőlnek. Más nap aztán a romokat társzekerekre rakják és elszállítják s hónapokon át egy sötét padlásán hevernek portól ellepve, szélről, hidegtől átjárva. szomorúan, elhagyottan. De ezzel a butorok regénye még nincs befejezve. Nemsokára egy második fejezet nyílik meg. Egy napon ismét lehurcolják a padlásról, elviszik az asztalshoz s néhány hét alatt fényesebben kerülnek ki mint valaha, a mester kezei közül. Aztán ismét szép lakásba kerülnek s a boldog menyasszony ismét rendezgeti, simogatja s dédelgeti őket s még egyszer hallhatják a gyönyörűtass süttőgást: „Végre egyedül”, csak hogy ekkor a férj más.

Ezuttal már sok évi egyhangú boldog élet következik s a butorok nyugalmát többé misem zavarja meg. A férj azok közé tartozik, kiket azzal szoktak agyon diésérni, hogy „jám bor, becsületes ember” s a becsületes emberek a mai világban rendszeren többé-kevésbé rövidlátók is szoktak lenni, a mi igen megbecsülhetetlen tulajdonság ott, a hol házibarátok szerepelnek.

A boldog egyhangúság első évében egy új butordarab kerül a házhoz. Ez egy kis bölcös. Megjegyezhetjük, hogy a picziny bölcös egy elégedetlen kis portéka, ki folytonosan azon panaszkodik, hogy a sors vele mostohán bánk, mert ő nagyobb dolgokra volt hivatva, mivelhogy ő nem bogos familiából származik s az ő családja a legpompásabb deszkákat szolgáltatja. Hisz egyik testvére Csulalonkorn szíam király ebédlő asztala, egy másik öcsese egy indiai makaradza ágya, bátyja pedig egy amerikai nábob kisasszony 20 ezer frtos zongorája s ő meg arra van kárhoztatva, hogy egy alaposan felszavazott nyárs polgár kétes eredetű kölykét álomba ringassa; arról

persze a kis hunczut hallgatott, hogy egy másik ödes bátyja Kárbahágóban Petronella „asszonyságnál” laskasüritő hivatalát visel. Az érzékeny szívű ebédlő kredencz eleget igyekszik vigasztalni, de micsom használ, a makranczos bölcös minden kínálkozó alkalmat megragad, hogy a kis porontyot magából kidobja.

És ez így megy napokon, heteken át. Az évek egymást követik s a kis bölcös, midőn már a 9-ik babát kezdi ringatni, szépen belenyugszik sorsába.

Évtizedek mulnak így el. Az emberek meghalnak s újak lépnek helyükbe, a butorok pedig maradnak a régiiek. S Istenem mennyi különböző kép vonul el előttük. Gyermekek, halotti nótá, szerelmi ömlengés, családi perpatvar stb., míg végre egy egészen új zaj bezárja a butorok regényének első kötetét. Megütik a dobót. Ki ad többet érte? Szóval a butorok gazdát cserélnek s új lakásban, új család közt kezdik meg regényük második részét s hogy hol és miképen végzik majd pályafutásukat, a jó Isten tudná megmondani.

Azt hiszem önök nem kíváncsiak rá azért én bevégzem mondókámat s igen örvendének, ha sikerült volna elhítenni önökkel, hogy én mégis csak értek valamicskét az asztalossághoz. Végül legyen szabad arra kérnem önöket, tisztelt hölgyeim, hogy ha kegyesek lesznek az én csekély személyemről olykor olykor megemlékezni, ne akkor tegyék, mikor felolvasásra, hanem mikor stafírungra van szükségük, mert higgyék el, hogy bizony isten jobb asztalt tudok csinálni, mint felolvasást.

Mielőtt azonban bevégezném felolvasásomat, kifejezést kell adnom az én jogos büszkeségemnek, hogy sikerült nekem a felolvasások terén olyan rekordot elérnem, aminőt e világ teremtmése óta senkisé, mert én azt hiszem, hogy mióta fillérestélyek léteznek e világon, művelt publikum előtt soha sem beszélt senki az asztalos iparról.

A mai diszközgyűlésnek tartalmát a titkár jelentése egészítette ki. Vajna Károly, a tanító-egyesület fáradhatatlan szorgalmu, tehetséges titkára számolt be a huszonöt esztendő munkásságával. Az egyesület képét mutatta be ez a jelentés behatóan, nagy lelkiismerettel.

A titkár jelentését zajos éljenzéssel fogadta a közgyűlés s Nagy Károly árvaházi igazgató indítványára M. Székely János elnöki megnyitójával együtt egész terjedelmében jegyzőkönyvbe írtatni határozta.

Ismét egy főemelő momentuma következett a diszközgyűlésnek. A központi választmányának igen szópen indokolt javaslatát olvasta fel a titkár, hogy vármegyénk főispánja, mint ennek a testületnek tiszteletbeli tagja, husz év óta végzi már a székely közművelődés kifejlesztése érdekében áldásos munkáját s ezen idő alatt alkotó nagy szellemének és emberbaráti nemes lelkének minden jósága kiterjed a háromszéki népoktatásra. Indítványozza a központi választmány, hogy Hatolykai Potsa József v. b. t. t. főispánt válaszsza meg a közgyűlés tiszteletbeli elnökévé. Sokszoros lelkes és haszontartó éljenzés emelte hattározattá a szép előterjesztést.

Vármegyénk főispánja köszönetet mondott a tanítók gyöngéd figyelméért és ragaszkodásáért és kifejezte meleg hangú válaszában, hogy a népnevelés nagyfontossága érdekeit támogatni jövőre is legszebb feladatának fogja tekinteni. (Lelkesült, zajos éljenzés.)

Egy kedves jelenettel zárult be a diszközgyűlés. Az elnök, M. Székely János ugyanis kijelentette, hogy a tárgysorozatnak egy pontja tudtán és akaratán kívül ment be s mert az épen az ő személyére vonatkozik, tehát föl hívja az alelnököt az elnöki szék elfoglalására.

Sipos Samu alelnök erre előterjesztette, hogy a tanítóttestület közbeesülésben álló elnöke, M. Székely János most töltötte be szintén tanítói szolgálatának huszonötödik évét s ezt a kedvező alkalmat fölhasználta a választmány, hogy közgyűlésileg is nyerjen kifejezést az iránta való tisztelet és szeretet. A közgyűlés nevében Bodola Sándor, a sepsi-szentgyörgyi tanítói kör elnöke tolmácsolta szépen a közvéleményt a derék tanító iránt, ki ezt a küzdelmes időt a családját ért súlyos csapások alatt is annyi sikerekkel munkálta át. Hosszu és tartós boldogságot kívánt a jubiláló tanügyi férfinak.

Mikor a nagy éljenzés lecsillapult, M. Székely János meghatóttan köszöntö meg a nem várt kitüntetést.

A mikor a közgyűlést az elnök bezárta, megköszönvén a jelenvolt közönségnek részvétét, csillapult éljenzés után fölzengett a „Hazádnak rendületlenül”, hatalmasan, erőteljesen, melyhez az óvónő-képző intézet növendékeinek kara kellemesen csengett bele.

A szépen lefolyt diszközgyűlés véget ért. A közönségnek egy kötelességének élő tanítóttestület nagy munkássága iránt érzett őszinte elismeréssel s a tanítóttestület a jól végzett munka megnyugtató öntudatával távozott a nagyteremből, mely a mai szép ünnepségnek színhelye volt.

CSARNOK.

Jám bor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

— 123 —

Téns Szerkesztő Ur!

Az multkori levelemben elmondtam, hogy az mü fillér mulcságunkra miképen választottuk meg Kiesid Jósánét elnöknek s mán most azt mondom el, hogy vót még 3 alelnök, 8 titoknak 10 jegyző, 7 pénzbeszedő és 7 ellenőrző s ezen kívül 50 fillér legény és 50 fillér leányzó. Hát mán ez egy fillér mulcsághoz tám elegendő. Dehát az embernek muszáj mindenben az várost követni. Az programos és szerfelett változókony és élvezetes vót s így az szellemi intertenzió ellen panaszkodni nem lehet. Minek utánna az fejrénépek bizodalma az én csekéj uri szeméjembre hulott, én tartottam felolvasást. Elmondtam benne, hogy Kárbahágó közséje rohamosan halad, miótától fogvást az fejrénépek

tűzték ki az előre haladás ászlóját. Most már nagyon nálunk és jótékony női gyülekezet s ámbátor jelenben csak köcsönként szegénnyel dogozunk es, de rendel a jó Isten nekünk vaj egy ojan gyalogszerest, kit téli gunyával kell ellátnunk. Csak épp egy hiányzik, az mű falunk nagyságához, hogy lenne még éjjeli lámpánk es az utcán, hogy lássunk éjjel es valamicskót. A végén azzal zártam be olvasásomat, hogy Kárbahágó nem vót, hanem lesz! — Éjjen az kigondol. „Éjjen Están bá” kiabáltak a jelenlevő népek. Ordított ott mindenki, mintha ölegetnék őket s az sok hang mind csak ingemet illetett. Nem attam vóna 2 litra negyvenesét, ha egy eseppe könnyű jött vóna szemembe, met ez erőst jól festett vóna, de hát ki tehet róla, ha egy csipet torna többet tud véghez vinni, mint egy véka érzékenység. Így hát muszáj vót könnyű nékült megcsinálni esztet az érzékeny jelenetet. Hanem osztán elnökő asszonyom ökeme egy 5 singes kolbászt akasztott elismerés gyanántjából az nyakanba, éreztem, hogy megvizesednek az szemeim. Az igaz, hogy ezen könyvek nem az szüvemből, hanem a hasamból jötenek fel, de az mindegy. Én es sirtam, Kicsid Jókáné es sirt, az többi népek es sirtak s a végin az köjkek úgy kezdetek bőmből, mintha valaki jól megrudalta vóna ökö. Ijjen jelenetet Kárbahágó nemes közönsége még nem látott s én életemnek napjában bódogabb sohasem vótam. Az programas második pontyát az elnökő edes magzatjának Elviracska leányzónak szovalatya képezé. Persze, hogy az „Honvéd özvegyét” kellett vóna elszovatolni, mivelhogy minden fejrénpe ezzel kezdi meg rendesen pályafutását. El es kezdte, de mán az második sornál szépen bele es sült. Erre osztán megejedve kifutott az szobából, de Kicsidné asszonyom sem vót rest, hanem utána s az fülénél hozta vissza s állította ki az placezra. És a leányzó el es mondta az verset, met hát Kicsidné asszonyom mindetig az háta megett állt s mikor megakadt egy-egy nyaklevest adott neki. Persze, hogy Elviracska — az mint az ujságok szokták irni — úgy megjelenésével, mint az előadás érzékenységgel elragadta az közönséget. Ezen fejjül vót nót es. Az kárbahágói dal kedvelő egyesület sok szép nótát énekel. Az igaz, hogy nem egyszerre keztek s nem egyszerre végeztek, hanem azét e küsdég hibát leütve, szépecske vót. Osztán az ember nem es flasinét, hogy ojan akkuratuson csinálja. A mint az programasnak vége lett, kezdődött az tánczbal. Az franczia négyest nem tánczolta egy pár sem, mivelhogy ez a táncz nálunk még nem jött be, de az nimetést vaj 60-on rugták. Még aszt es be kell jelentenem, hogy az mulacság — mivelhogy drága világ vagyon s nagy vót az költség, 1 frt 56 uj krajczárt jövedelmezett a mű szegényünknek. Egy 29 tagu bizoecsaság attá át a pénzt a szegénynek, ki még az nap meg es itta s ojan részeg lett mint a buda s ijjen állapotjában az elnökő ablakát beverte. A jegyző uram a végén es megsokalta a dógot, a mű szegényünköt lefűlte s vissza subbolta az falujába s most már jótékony női egyletünk vagyon, de szegényünk esmég nines. Nagy tisztelettel felkérjük azét a téns szerkesztő urat, ha magiknak vagyon vaj egy hányodó felesleges szegényük, kügygyék el nekünk. Igen haládatosok leszünk érte.

Kárbahágó, 1897, november 8.

Maradtam
tisztelettel és becsülettel
Jámbor Están,
egyházi és harangkezelő.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** A tél váratlanul beköszöntött, nem az a tél, mely havat hoz, hanem az a nálunk nem szokatlan csipős, hideg, száraz tél, mely esonttá fagyfalja a földet s a téli takaró nélkül maradt növényeket nem egyszer simmivé teszi. Az új tél, tekintve korai voltát, elég zord, mert éjjelenként 12 °C hideg van. A télnek ezen korai beállása pedig, régi tapasztalat szerint nem jelent egyebet, mint enyhe decembert s fekete karácsonyt, melyek közül egyiknek sem nagyon örvend az ember.

— **Kézdivásárhely város képviselő testülete** f. hó 10-én gyűlést tartott, melyen az ügyek egész sorozata tárgyalatott le, de mivel a tárgyak egyike sem volt olyan, mely hosszabb vitára adott

volna okot, a gyűlés 1 1/2 óra alatt véget ért. A képviselő elfogadta a rendőrség szervezetéről és a vásár rendtartásáról szóló szabályrendeleteket. Tudomásul vette az 1898. évi költségvetésről szóló leiratot. A szentléleki tűzkárosultaknak 25 frtot szavazott meg. Eljenzéssel vette tudomásul a főispán ur azonleiratát, melyet a képviselőt köszönő iratára intézett a Romániához szakadt erdőségek vételárának kiegyezkedése iránt tett fáradozásaiért. Tudomásul vétetett a kereskedelmiügyi miniszter rendelete a kores-mákban használandó ürmértékek tárgyában. Egy bizottság küldetett ki az acetilen világítás tanulmányozása végett. Dr. Bánffy Zsigmond indítványára kimondatott, hogy a kantai algyimnasiumnak 8 osztályu főiskolává leendő kiegészítése iránt az erdélyi r. kath. püspökhöz feliratot intéz. Kovács János indítványára kimondatott, hogy a kézdi-vásárhelyi pályaház általános kibővítése iránt úgy a m. kir. államvasutak igazgatóságához, mint megyénk főispánjához, feliratot intéz, kérvény egy a raktár, mint más helyiségek kibővítését, mivel ezek a jelenlegi forgalomnak nem felelnek meg.

— **Tizenhárom tűzvész.** Egy-két eset is elég szerencsétlenség, hát még ily tömegben, miként ebben az évben Alsó-Csornátonban előfordult. A lakosság már valósággal meg van rémülve. Miután ily tömeges tűzvész csakis gyújtogatásból keletkezhetik, a hatóságok közbejárása és legerélyesebb intézkedései válnak szükségessé. Az éjjeli őrség pontos szolgálata és csendőrségi kirendeltség iránt való intézkedés az első teendő, a mi ha észélhoz nem vezetne, a nyomozások eredményéhez képest statárium által is helyreállítandó a község biztonsága és nyugalma. Legutóbb Csiky Lázár körjegyzőnek gazdasági épületei és csúre festek áldozatul a pusztító elemnek. Tűzkárt szenvedtek Pethő József, Damokos János, Fetés József, Makó János, Bartha Pálné, Rápolthy László, Végh Pálné, Kosztándi András és Boga Péter, Csik Gyula, György Mihály, ezek közül némelyek már másodszor is. A vármegye alispánja a vésszes helyzet megszüntetése érdekében óvó rendelkezéseket tett.

— **Háromszékvármegye gazd. bizottsága** által az 1897. évre kitűzött eselédjutalmakra vonatkozó szabályzat.

1) Háromszékvármegye gazd. bizottsága az 1897-ik évi miniszterileg jóváhagyott költségvetés rendén jó magaviseletű eselédék jutalmazására 100 frtot becsátott a jutalmak megállapítása és kiosztására kiküldött bizottság rendelkezésére.

2) Ezen 100 frtot a bizottság I-ső rendű és II-od rendű jutalmak alakjában fogja kiosztani. Az I-ső rendű jutalom összege 10 frt, a II-od rendű jutalom összege 5 frt.

3) Első rendű jutalomban részesül oly eseléd, ki ugyanazon gazdánál megszakítás nélkül legalább 10 év óta szolgált. Másodrendű jutalomban részesülhet oly eseléd, ki ugyanazon gazdánál legalább 5 év óta megszakítás nélkül szolgált.

4) A pályázatok a eseléd tartó gazdák, vagy maguk a eselédék által közvetlenül az illetékes körjegyzők, illetve városokban a kapitányságnál nyújtandók be, kik véleményes jelentés mellett illetékes felsőbb hatóságok útján terjesztik fel a pályázatokat a gazdasági bizottsághoz.

5) A pályázati kérvény mellé esatolandó a eseléd könyv, a eseléd tartó gazda bizonyítványa és a községi előjáróság által kiállított erkölcsi bizonyítvány, mely lehetőleg a szolgálati időre is kiterjesztendő s e tekintetben a gazda bizonyítványát is pótolhatja.

6) A jutalmak kiosztásánál mezőgazdák, gazdasági eselédék előnyben részesülnek, már jutalomban részesült eselédék 3 éven belül nem nyerhetnek új jutalmat.

7) A pályázatok legkésőbb december 5-ig nyújtandók be és legkésőbb december 10-ig az illető hatóságok által felterjesztendők.

8) Ezen pályázati feltételek a vármegyei összes hírlapokban azonnal közhírré teendők és az összes községekben szokott módon kihirdetendők.

— **Vashid az Olton.** A sepsi-szentgyörgyi Olthidnak vasszerkezettel való kiépítését tárgyalta a közigazgatási bizottság utóbbi ülésén. A bizottság örömmel járult azon javaslatához, hogy az egész vármegye területén legnagyobb forgalmi hidnak állandó jellegűvé tételére az elötanulmányok megtétessenek és a költségek fokozatosan biztosítassanak.

— **A gyógyítás terén** mélyre ható újítás a Dr. Boiton-féle párisi Injectio orientalis, mert e szer teljesen kiküszöböli a Santal olaj és más hasonló készítményeket, melyek a bajt legfeljebb csak enyhítik, de nem gyógyítják meg.

— **Grünwald S. és Tsa czég Budapestén.** Nagybecsült olvasóink szíves tudomására juttatjuk, hogy 30 év óta fennálló bel- és külföldön általánosan ismert es. és kir. szab. finom pipereszappan-, illatszert- és vegytermékek-gyár Grünwald Vilmos ur kilépése folytán a gyár eddigi tulajdonosai, az alapító Klein Jakab ur és ennek fia, Klein Gyula ur egyedüli tulajdonába ment át, a kik a gyári vállalatot saját gyári helyiségükben Dobutza 13. sz. alatt Klein és Fia czég alatt tovább fogják vezetni. A millenniumi kiállításon az állami érermel kitüntetve, a ház idősőbb tagja Klein Jakab ur, ugyanakkor a jury tagsággal lett megisteltelve; mindez kellő biztosítékot nyújt, ezen általánosan elismert régi czég versenyképességéről. Ennélfogva tehát felhívjuk a figyelmet ezen az országban tekintélyre nézve ugyszólván egyedül álló czégre, mely gyártmányainak kitűnő minősége által a külföldi versenyt teljesen kiszorította, tehát gyártmányait a legmelegebben ajánljuk.

— **Nyilvános-köszönet** Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak, mint az elavult csusz és köszvény elleni vértisztító-thea feltalálójának Neunkirchenben (Alsó-Ausztria). A vért tisztítja úgy a köszvényes, mint csuzos bántalmakban. Ha tehát itt a nyilvánosság elő lépek, teszem ezt azért, mert első sorban kötelességemnek ismerem neunkirchoni Wilhelm gyógyszerész urnak legbensőbb köszönetemet nyilvánítani azon szolgálatért, a melylyel az ő vértisztító-theája az én fájdalmas csuzos szenvedéseimben reám hatott, másodszorban pedig azért, hogy hasonló bajban szenvedőknek figyelmét e theára felhívjam. Nem vagyok képes lenni azon szenvedő fájdalmakat, melyeket 3 éven keresztül minden időváltozás alkalmával tagjaimban kiállottam, a melytől sem gyógyszer, sem a bécsi fürdőn használt kénés fürdés nem volt képes megmenteni. Almatlanul hánykódtam ágyamban éjeleken keresztül; étvágyam nagyban csökken; külső szomorú kinézet öltött magára és egész testierőm megfogyatkozott. Ezen vértisztító theának 4 heti használata után azonban fájdalmaimtól nemcsak teljesen megmenekültem, hanem jelenleg is — miután már 6 hete, hogy nem használom — teljesen ment vagyok és egész testi erőm megjavult. Nagyon meg vagyok győződve, hogy mindenki, ki hasonló szenvedésekben ezen theát veszi igénybe: Wilhelm Ferencz urat áldani fogja. Kiváló tisztelettel Streifeld-Butsehn grófnő, főhadnagy neje.

Nyiltér.)*

A selyem el van égve! ezt szokták, mondani, ha az illető ruhadarabok igen sokszor már a 2-ik, 3-ik viselet után a hajtsókban elhasadnak vagy mint a vatta szétmálnak; ezen jelenségek nem a „véletlen” által okozott oléges, hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s mégis olésonak tűnjék fel, tudatosan leszen czinnes phosphor-savval páczolva, melyek a nyerselyem érszárait mintegy szétrágják; „az ilyenmő festési eljárást „megterhelésnek” nevezik! mentül jobban óhajátok a selymet megnehezíteni, annál több czinnfürdön megyen az keresztül, hogy az ezen mérget töhéletesen magába szívja. Az így festett selyem — a legnemesebb szővés! — a halálosírát tehát még mielött az a szövőszékre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szálakból készült, úgynevezett selyem szöveteknek, rövid használat után természetien szakadozniok kell, mint a gyújtó kanócnak a szerial, a mint azok többé avagy kevésbé terheltek meg. — A drága öltözék (készítési díjjal együtt) tökéletesen értéketlen. Az én valódi selymeiből szívesen küldök postafordultóval portó és vámmentesen mintákat.

Henneberg G. Cs. és K. udvari szállító, selyemgyarai, Zürichben.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziser ellentart az idő megpróbálsának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik küszvényél, csúznál, tag-szaggatásnál és megüheksnél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. árcenkenként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerész Budapestén. Bevásárlás alkalmával gon óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utárat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védő- és Richter czéggelzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

*E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk

